

Van: 5.1.2.e [redacted]@gmail.com>

Verzonden: woensdag 10 december 2025 07:31

Aan: EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>; cie.vws@tweedekamer.nl <cie.vws@tweedekamer.nl>;

5.1.2.e [redacted]@minvws.nl <5.1.2.e [redacted]@minvws.nl>;

Onderwerp: Bijdrage over vpen bij jongeren

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e [redacted]@gmail.com. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

LS,

Ter kennisgeving (zie bijlage)

Hartelijke groet,

5.1.2.e [redacted]

Sociaal-juridische scenario's rondom ACM-onderzoek naar Snapchat en verkoop van vapes aan minderjarigen

Snapchat
voldoet alsnog
aan de regels

Boetes of
dwangsommen
(sanctie-scenario)

Case escaleert
naar EU-niveau
(DSA-supervisie)

Het was (weer) even schrikken toen vorige week melding werd gemaakt van een Nederlands schoolonderzoek waarbij een substantiële nicotineafhankelijkheid onder adolescenten werd gevonden, inclusief nachtelijk vaperen ([VK, 12 november 2025](#) + [VK, 3 december 2025: hier](#) + [hier](#)).

Het schoolonderzoek werd beschreven in een internationaal tijdschrift. In onderstaand kader de conclusie...

Bron: [European Journal of Pediatrics, 3 december 2025](#)

"Conclusie: Deze schoolonderzoek gebaseerde studie biedt gedetailleerde, realistische inzichten in het nicotinegebruik en de nicotineafhankelijkheid van adolescenten binnen Nederlandse middelbare scholen. Nicotinegebruik onder adolescenten wordt gekenmerkt door frequent dagelijks gebruik, waaronder duaal gebruik, gebruik tijdens schooluren en nachtelijke ontwaking, beperkte ouderlijke bewustheid, ervaren verslaving, grotendeels mislukte stoppogingen en aanzienlijke gezondheidsklachten. Deze bevindingen benadrukken de dringende noodzaak van school gerelateerde stopprogramma's waarbij ouders worden betrokken, gecombineerd met beleidsmaatregelen om de invloed van de tabaksindustrie te beperken en de toegang van jongeren tot nicotine te verminderen."

Uit onderzoek blijkt al eerder dat meer jongeren in Nederland vaperen ([hier/hier](#)), dat ze dat vaker doen en er steeds jonger mee beginnen.

Recent was er al aandacht voor dat nachtelijk vaperen onder jongeren ([NRC, 3 december 2025](#)). Kinderartsen en kinderlongartsen waren al een [meldpunt](#) (+ [update](#)) begonnen om vermoedelijk vape-gerelateerde gezondheidsklachten te inventariseren.

In mei 2025 startte de overheid de actie "[Nee tegen Vaperen](#)", waarover al een eerdere blog is verschenen ([blog, 20 mei 2025](#) + [Kamerbrief, 12 maart 2025](#)).

In deze blog vandaag aandacht voor de gevolgde route om de illegale verkoop van een illegale of legale vape aan jongeren te verbieden. Het was de [Stichting Rookpreventie Jeugd](#) (RPJ) die samen met anderen na eigen onderzoek ([hier/hier/hier](#)) een klacht heeft ingediend

(juni 2025) bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de Europese Commissie om platform Snapchat te dwingen proactieve maatregelen te nemen om marketing en illegale verkoop van vapes aan jongeren te stoppen.

Concreet was de gestelde vraag: doet Snapchat voldoende om verboden inhoud voor jongeren van hun platform te weren, inclusief het aanbieden van verboden vapes met een smaakje, met THC of andere psychoactieve stoffen zoals synthetische [cannabinoiden](#)?

Voor alle duidelijkheid ('[regels voor vapes](#)'), vapes mogen niet worden verkocht aan jongeren onder de 18 jaar (nu nog de leeftijdsgrens). Daarnaast is het sowieso verboden, voor jong én oud, om tabaksproducten en aanverwante producten 'op afstand' via een webshop of sociale media te verkopen. Dus ook niet via de telefoon, chat of mail ([hier](#)). Ook het verkopen van vapes zonder THC en zonder spice, maar met een smaak anders dan tabak, is al verboden onder de Tabaks- en rookwarenwet.

Wat doet de overheid?

De overheid zet op vier fronten uit onderstaand standaardplaatje preventie wel stappen...

Beleid primaire preventie bij ongezonde leefstijldeterminanten

1. Liefdevolle persoonsgerichte zorg bij een hulpvraag over determinant in de context van generieke hulp bij drie (psychologische) basisbehoeften (verbondenheid, competentie en autonomie) en bij bestaans(on)zekerheid.
2. Informatisering o.l.v. deskundigen: juiste informatie op juiste plek, vanaf vroege jeugd, o.a. voedselles, voor meer zelfhulp/eigen kracht en feitenkennis, voor e-communities, Thuiszorg.nl etc. Voorkomen is beter, met info over gevolgrelatie tussen determinant en ziekten/welzijn.
3. Interdepartementaal deltaplan voor een "gezondere bevolking" (HiAP), met ministeries als preventieparticipanten en kennisinstituten (RIVM, Trimbos etc.) als begeleider (bv. geen BTW op groente/fruit; bv. aanpak reclame bij producten niet uit Schijf van Vijf; bv. reductie verkooppunten van ongezonde determinanten).
4. Extra producentenbelasting bij verkoop/marketing van ongezonde producten (BOP-voorbeeld: teveel calorieën, suiker, zout, vet). Geen beloning businessmodel meer met te ongezonde producten (nicotine, alcohol, overige drugs, gokken, jeugdfatbike etc.), met leer- en beloningsaspecten richting levering van een gezonder product, bv. in een bonus-malussysteem. Opbrengst BOP wordt als budget ingezet voor de kosten van de eerste twee punten en als vergoeding voor collectieve zorgkosten door determinant binnen zorg en welzijn (kringloop-financiering).

Uitsluitend focus op vaperen bij dit plaatje laat als [voorbeeld](#) bij stap 2 de Stoplijn zien ([Trimbos, tel: 0800-1995](#)). Andere voorbeelden bij deze stap 2 zijn bijdragen van het kennisinstituut van de overheid ([hier](#)/[hier](#)/[hier](#)).

De verborgen vapemarkt op Snapchat: jongeren betalen de prijs

Het aantal verkooppunten daalt al ([bron](#)) en komt met een registratieplicht per 1 januari 2026 ook beter in beeld ([stap 3](#)). Bij dat deltaplan hoort ook het lopend onderzoek ([Bureau Beke](#)) naar omvang en vorm van illegale handel van vapes.

Een interdepartementaal [deltaplan](#) (ook [stap 3](#)) in eigen land kan bij vape-problematiek niet zonder effectief en daadkrachtig buitenlands EU-beleid, met name in samenspraak met de direct aangrenzende landen.

Als voorbeeld van een producentenbelasting ([stap 4](#)) wordt nu door de overheid gekeken naar het [Canadees](#) model. Eerder is deze BOP ([Belasting Ongezonde Producten](#)) door mij een 'nicotinefonds' genoemd om een financiële bijdrage te leveren aan de curatieve gevolgcosten van nicotineschade. Privaat verdienen als industrie en nadien de kosten afschuiven op het publieke domein is politiek en moreel niet te verkopen. Dit fonds kan gevuld worden via opgelegde boetes (NVWA), via een koppeling aan de vergunning bij de verplichte registratie, maar ook als directe belasting door de tabaksindustrie zelf.

Als Philips Morris International, als slechts één fabrikant uit de sector, in 2024 al ongeveer 11 miljard dollar uitgeeft aan marketing ([MC, 12 juni 2025](#)), dan moet er, dunkt mij, bij het Ministerie van Financiën als budgetbepaler in NL van zorg/volksgezondheid toch een belletje gaan rinkelen. Of niet [Elco Heinen](#)?

Wat doet de overheid wél?

De genomen en nog te nemen overheidsmaatregelen tegen vaperen zijn te lezen in rapporten, overzichten en Kamerbrieven: [hier](#) + [hier](#) + [hier](#) + [hier](#) + [hier](#) + [hier](#) + [hier](#) + [Kamerbrief, 20 oktober 2025](#) (1) + [Kamerbrief, 20 oktober 2025](#) (2) + [Kamerbrief, 27 november 2025](#).

Wat doet de overheid (nog) niet?

Een alternatieve invulling van het verslavend product nicotine is dankzij lobby ([hier](#)) en beperkte wetgeving als vape op 'de markt' gekomen. Eerst toelaten en dan nadenken/repareren is precies de verkeerde volgorde.

Als een algemeen Europees verbod op vapes nu aan de orde komt, wordt door de overheid gewezen op de toename van juist illegale handel, wordt gewezen op een [Europese Tabaksproductenrichtlijn](#) die niet toe zou staan dat lidstaten het in de handel brengen van producten die aan de regels voldoen, gaan verbieden of beperken. Of wordt gewezen dat een verbod strijdig is met de doelstelling van een goed functionerende interne markt etc. Dit is gezien de omvang van het probleem het benoemen van een bekende serie vluchtwegen en het riekt zelfs naar externe attributie.

Er is in de EU een [werkgroep drugsbeleid](#) van de Raad van de Europese Unie en ook een [EU Drugsagentschap](#) om snel door te pakken. Een daadkrachtig Europees anti vape-beleid komt niet tot stand als diverse politieke partijen zich voortdurend eurosceptisch blijven opstellen. Want in Nederland alleen al [overlijden](#) elk jaar bijna 20.000 mensen aan de gevolgen van roken. Een roker leeft gemiddeld 5 tot 10 jaar korter dan een niet-roker en met name kinder(long)artsen waarschuwen ([hier, 8 december 2025](#)) nu al jaren voor de gevaren van vaperen bij minderjarigen.

Opvallend was ook het feit dat niet de overheid zelf, maar de RPJ op 22 augustus 2025 een officieel handnavingsverzoek indiende bij de toezichthouder ACM over het gedrag van Snapchat. Waren kabinetsleden het misschien zelf vergeten?

De verborgen vapemarkt op Snapchat: jongeren betalen de prijs

Wat doet Snapchat?

Snapchat functioneert als een schaduw-verkoopkanaal voor vapes, met relatief lage drempels voor toegang en weinig zichtbaarheid/controle ([hier](#) + [hier](#) + [hier](#)). Dealers creëren snel wisselende profielen, met een vape-aanbod met aantrekkelijke smaakjes en/of (te) hoge nicotineconcentraties.

Ondanks beloften van Snapchat om handel te stoppen, is de toegang tot illegale nicotineproducten via het platform nog steeds “vrij eenvoudig”: je contacteert na bestelling de dealer en spreekt op een overeengekomen plek af om de vapes in ontvangst te nemen.

Het onderzoek van de toezichthouder (ACM) richt zich op schending van regels uit de [Digital Services Act \(DSA\)](#). Volgens die [Europese wetgeving](#) moeten online platformen, vooral zogeheten “[Very Large Online Platforms](#)” (VLOP) zoals Snapchat, “*voldoende, effectieve en evenredige maatregelen*” nemen om minderjarigen te beschermen tegen illegale of schadelijke producten, zoals vapes ([hier](#)).

Waarbij er urgente maatschappelijke druk is om dat vapeverkoop via social media, en specifiek via Snapchat, te stoppen.

Wat doet de ACM als toezichthouder?

De digitale diensten verordening (Digital Services Act, DSA) reguleert digitale platforms en online diensten in Europa. Op 17 februari 2024 is deze DSA in werking getreden en gelden de regels voor alle aanbieders van onlinediensten. Sinds 4 februari 2025 zijn de Autoriteit Persoonsgegevens en de ACM bevoegd om in Nederland toezicht te houden op regels van de DSA.

Na verzoek van RPJ is de ACM in september 2025 een onderzoek gestart naar Snapchat ([hier](#)). De ACM zegt zelf over dit onderzoek...

Bron: [ACM, 15 Juli 2025](#) + [ACM, 26 Augustus 2025](#) + [ACM, 9 September 2025](#)

“Gedurende de procedure doet de ACM geen uitspraken over de zaak. Hoelang het proces gaat duren is op dit moment nog niet bekend. Dit hangt mede af van het verloop van het onderzoek. Als uit het onderzoek blijkt dat [Snapchat](#) zich niet aan de [DSA-regels](#) houdt, kan de ACM handhavend optreden. Bijvoorbeeld in de vorm van een bindende aanwijzing, boete of dwangsom.

De DSA ([‘Digital Service Act’](#)) is een Europese verordening die begin 2024 in werking is getreden. De DSA gaat niet over welke online inhoud (informatie, producten) illegaal is. Dat bepalen wetten zoals het strafrecht, privacywetgeving of consumentenrecht. Zo is de online verkoop van vapes verboden in Nederland op grond van de [Tabaks- en rookwarenwet](#) ([hier](#)). De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit ([NVWA](#)) houdt in Nederland toezicht op de naleving van dit verbod.

Wat de DSA wél regelt, is bijvoorbeeld hoe online platforms moeten omgaan met meldingen over illegale inhoud. Zo moet het makkelijk zijn om een melding te doen en platforms moeten snel reageren en goed motiveren wat ze met de melding doen. Daarnaast geldt voor online platforms die toegankelijk zijn voor minderjarigen dat zij maatregelen moeten nemen om minderjarigen te beschermen tegen illegale en/of schadelijke inhoud op hun dienst. De ACM gaat als toezichthouder op de DSA dus niet over wat illegale inhoud is, maar kijkt wel of platforms hun processen op orde hebben en of de maatregelen die zij nemen om minderjarigen te beschermen effectief zijn.”

De uitkomst van het ACM-onderzoek is ongewis. Als blijkt dat Snapchat de DSA-verplichtingen niet naleeft, kunnen maatregelen niet uitblijven (dwingende maatregelen ten aanzien van filters/moderatie, inclusief stoppen van illegale handel of boetes die onder de DSA kunnen oplopen tot 6% van de wereldwijde jaaromzet van het platform).

Een uitkomst met dwangmaatregelen kan ook een preventieve werking hebben op andere sociale media (Facebook, Instagram, WhatsApp, Threads, Telegram, TikTok etc.), als zij al de behoefte zouden hebben zich ook met illegale vapehandel op deze markt te bemoeien.

Wat na een (negatieve) uitspraak?

In een uiterst geval kan, als de zaak via de ACM escaleert naar een hoger EU-niveau ("DSA-supervisie"), de Europese Commissie een boete opleggen aan Snapchat als 'VLOP', tot 6 procent van de totale omzet.

De huidige staatssecretaris meldt in [haar laatste Kamerbrief](#) "de uitkomsten van het onderzoek van de ACM met interesse te volgen."

Bij THC-vapes geldt zelfs de Opiumwet en kan richting de leverancier door het OM ook strafrechtelijk worden opgetreden. De [Europese Commissie](#) kan zo nodig nog zwaardere maatregelen opleggen.

De DSA is, nogmaals, EU-wetgeving, dus Europa bepaalt de regels. Regels die gelden in alle EU-lidstaten.

Europa claimt hiermee (een van) de strengste online-platformregels ter wereld te hebben.

Saillant detail is het gegeven dat notabene op de verjaardag van Sinterklaas dit jaar de Europese Commissie het sociale mediabedrijf 'X' van de heer Musk de eerste straf, een boete van 120 miljoen euro ([hier](#)), heeft gegeven in het kader van de Europese Digital Services Act. Deze boete aan 'X' heeft overigens niets met vapes te maken, maar met het verspreiden van niet transparante, illegale en schadelijke content, ook vallend onder de DSA-regelgeving ([NRC, 5 december 2025](#)).

Geopolitieke spanning

Veel techbedrijven zijn in Amerikaanse handen en de VS beschouwt platformregulering als een interne, dus Amerikaanse kwestie. Dit betekent dat de VS regelmatig kan dwarsliggen, nog niet juridisch, maar vooral politiek en economisch bij de manier waarop Europa de DSA inzet ([NRC, 14 januari 2025](#)).

Bij de inauguratie van de huidige president was al zichtbaar hoe de verhoudingen liggen ([NOS, 19 januari 2025](#)).

Ziet Europa de strijd tegen vapes aan minderjarigen als beleid ten aanzien van jeugdveiligheid, de VS ziet het eerder als overheidsbemoeienis in een vrije markt binnen hun Amerikaanse rechtsmacht.

Daar kwam vorige maand de nieuwe "[National Security Strategy](#)" van de VS nog bij ([NOS, 5 december 2025](#) + [VK, 7 december 2025](#) + [NRC, 5 december 2025](#)).

De optelsom van beide standpunten zal helaas noch meteen leiden tot geopolitieke en/of transatlantische ontspanning, noch tot intensieve samenwerking bij het bestrijden van de illegale vapehandel.

De verborgen vapemarkt op Snapchat: jongeren betalen de prijs

In een overzicht: spelregels EU en VS....

WAT EUROPA TE ZEGGEN HEEFT WAT BETREFT DE DSA

- Verplichte naleving voor platforms
- Strengere regels voor VLOP's
- Mogelijke boetes tot 6%
- Verplichte aanpassen van algoritmes/moderatie
- Toezicht door de Europese Commissie

LIGT AMERIKA DWARS?

- VS kan de DSA niet blokkeren
- Bedrijven leveren wel stevige kritiek
- Botsing met Amerikaanse vrijheids- en bedrijfsregels
- EU-regels gelden altijd binnen de EU
- Amerikaanse bedrijven moeten zich eraan houden

Tot slot

Ja, allereerst is de overheid aan zet met onderzoek, aangepaste wetgeving en handhaving om (zelfs nachtelijk) vaperen bij jongeren en de genoemde digitale schaduwhandel tegen te gaan. Inclusief een aanmoediging bij de EU tot "DSA-supervisie" en "DSA-naleving". Met geen woorden, maar daden.

Publieke en politieke druk vanuit artsen ([hier](#)), ouders en media kan helpen dat de aandacht niet verslapt.

Burgers of gezondheidsorganisaties kunnen daarom ook helpen...

- Klacht indienen bij [Snapchat](#) om duidelijk te maken dat verkoop van vapes via Snapchat verboden is: Telefoon: +   en E-mail: [@snap.com](mailto:5.12e@snap.com)
- Klacht indienen bij de ACM, als ondersteuning bij hun onderzoek: [hier](#)
- Feiten van illegale verkoop melden bij de NVWA: [hier](#)
- Je aanbod als arts tot het geven van voorlichting over vaperen: [hier](#)

De verborgen vapermarkt op Snapchat: jongeren betalen de prijs

Ter overweging: starten civiele rechtszaak richting Snapchat als zij wegens nalatigheid niet structureel optreden tegen illegale verkoop.

NB:

- plaatje 1 en 3 zijn gegenereerd door AI, op mijn verzoek, aanvullend op mijn blogtekst
- plaatje 2 komt uit eigen docentmateriaal

Eerdere blogs over roken, rol tabaksindustrie, preventieakkoord, jeugdzorg en zorgkosten

- [26.11.2018](#): Nationaal **Preventieakkoord**: na bijstelling ambities versneld invoeren (*urgentie*)
- [27.03.2019](#): Conflict binnen **antirookorganisaties** werkt contraproductief (*conflict ANR en SRJ*)
- [03.02.2020](#): Inspirerende artsen (03): 5.1.2.e
- [25.08.2020](#): **Rookgordijn** (*marketing tabaksindustrie + lobbycratie bij VVD stagneren SMR-beleid*)
- [17.12.2020](#): **Tabaksfabrikanten: belastingontwijking én onrechtmatige vergoedingen** (*preventie*)
- [28.07.2021](#): **Trukendoos Philip Morris** nog niet uitgeput (*schadelijke e-sigaret vermarkten*)
- [12.04.2022](#): Staatssecretaris: **preventie “een tandje bijschakelen”**, wat betekent dat? (*kabinet!*)
- [19.09.2022](#): Stagnatie daling **tabaks- en alcoholgebruik** verklaarbaar, maar ook **oplosbaar?**
- [03.10.2023](#): **Minister** zegt dat bij **bedreigen volksgezondheid** die partij **meebetaalt aan kosten**
- [06.01.2024](#): **Stoppen met roken**: waar een **collectieve wil** is, is er **ook een weg** (*verbod vape*)
- [25.01.2024](#): Vanwege **teleurstellende resultaten** tijd voor ander **preventiebeleid** (*RIVMevaluatie*)
- [28.05.2024](#): Onderzoeksresultaten **vapen bij jongeren** moet **politiek wakker schudden** (*gifstof*)
- [03.06.2024](#): **“De zorg voor morgen begint vandaag”** (motto VTV-2024 i.c.m. regeerakkoord/preventie)
- [18.06.2024](#): Voortgang **wietexperiment** vertraagd, **uitkomst onzeker** (*cognitieschade/ justitieel*)
- [02.12.2024](#): **Kiezen voor gezonde toekomst (VTV-2024) 5W1H** (*RIVM-rapport/preventiebeleid*)
- [11.12.2024](#): **Gezondheidsbescherming** jeugd tegen **nicotineschade: nu of nooit** (*TK/Nicotinee*)
- [13.01.2025](#): Hoe voorkomt **het kabinet** bij **jeugdzorgbeleid** herhaling van **zetten?** (*deskund.cie.*)
- [03.02.2025](#): **Beleid jeugdzorg** betiteld als **“sturen in de mist...”** (*cie.v Ark op HAJ, 5-hoek + €€€*)
- [17.04.2025](#): Volgende stap: **grondige renovatie Jeugdwet** (*interdepartementaal/integraal*)
- [28.04.2025](#): **Zoektocht** naar (weer) een **preventiestrategie duurt voort** (*AZWA/kabinet/5 ingrediënten*)
- [20.05.2025](#): Wat **de overheid méér** kan doen tegen **vapen door jongeren** (*Actieplan VWS + extra's*)
- [13.10.2025](#): **Tweede Kamerverkiezingen: preventie (2)**
- [24.11.2025](#): De **noodzaak** van **beleidswijziging** bij **aanpak ongezonde producten** (*kosten/baat*)

10 december 2025

5.1.2.e (5.1.2.e) 5.1.2.e

<https://zorgenstelsel.nl/de-verborggen-vapemarkt-op-snapchat-jongeren-betalen-de-prijs/>

De verborgen vapemarkt op Snapchat: jongeren betalen de prijs